

ชนชั้นทางสังคมกับโรคจิต

นางสุพัตรา เพชรมณี

005915

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

แผนกวิชาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๗

SOCIAL CLASSES AND PSYCHOSES

MRS. SUPATRA PECHARAMUNI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts (Sociology)

Department of Social Studies

Graduate School

Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์..... ประธานกรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

อาจารย์ควบคุมการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ประเสริฐ แยมกลิ่นฟู

หัวข้อวิทยานิพนธ์

"ชนชั้นทางสังคมกับโรคจิต"

ชื่อ

นางสุพิศรา เพชรรมณี แผนกวิชา สังคม

ปีการศึกษา

๒๕๑๗

บทคัดย่อ

การศึกษาระดับชั้นทางสังคมกับโรคจิต โดยอาศัยข้อมูลจาก Psychiatric Census ของโรงพยาบาลศรีธัญญา เป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทางสังคมกับลักษณะการป่วยทางจิต ชนิดของโรคจิต และชนิดของการบำบัดรักษา รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างโรคจิตกับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ อายุ เพศ ภูมิลำเนา สถานภาพ การสมรส ฐานะเศรษฐกิจ อาชีพ การศึกษาของคนไข้

ดัชนีชนชั้นทางสังคม สร้างขึ้นจากตัวชี้ (indicators) ในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และอาชีพ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง การศึกษาสูง อาชีพที่มั่นคง จะได้รับพิจารณาว่าเป็นผู้อยู่ในชนชั้นทางสังคมที่สูงกว่า ส่วนผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่มั่นคง การศึกษาค่ำ อาชีพไม่มั่นคง จะได้รับการพิจารณาเป็นผู้อยู่ในชนชั้นทางสังคมที่ต่ำกว่าชนชั้นทางสังคมที่สร้างขึ้นจากดัชนีดังกล่าวมีทั้งสิ้น ๓ ชั้น คือ ชั้นสูง ชั้นกลาง และชั้นต่ำ

การศึกษาดังนี้มีความมุ่งหมายที่จะพิสูจน์ข้อสมมติฐานที่ว่า ชนชั้นทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการป่วยทางจิต และชนิดของการบำบัดรักษา

ผลการศึกษา พบว่า

๑. ชนชั้นทางสังคมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะการป่วยทางจิต คือ ชนชั้นกลางค่อนข้างต่ำ หมายถึง ผู้มีฐานะเศรษฐกิจไม่มั่นคง การศึกษาชั้นประถม อาชีพไม่มั่นคง ป่วยเป็นโรคจิตในอัตราสูงที่สุด

๒. ชนชั้นทางสังคมมีความสัมพันธ์กับชนิดของโรคจิต จากการสำรวจอย่างในการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่าคนไทยป่วยเป็นโรคจิตเภทมากที่สุด และชนชั้นกลางค่อนข้างต่ำป่วยในอัตราสูงที่สุด

๓. ชนชั้นทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับชนิดของการบำบัดรักษา ผู้ที่มาจากทุกชนชั้นได้รับวิธีการบำบัดรักษาที่คล้ายคลึงกันมาก ไม่สามารถหาความแตกต่างที่เด่นชัดได้

๔. โรคจิตมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่อไปนี้

ก. เพศ	เพศชายป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าเพศหญิง
ข. อายุ	ผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง ๓๕ - ๓๙ ปี มีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด
ค. สถานภาพสมรส	คนโสดป่วยมากกว่าสถานภาพสมรสอื่น ๆ
จ. ฐานะทางเศรษฐกิจ	ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคง ป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง
ฉ. ภูมิลำเนา	คนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ ป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าเขตอื่น ๆ
ช. อาชีพ	ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ป่วยเป็นโรคจิตในอัตราสูงที่สุด แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศที่ประกอบอาชีพทางเกษตรแล้ว อัตราส่วนของคนไข้ที่มาจากอาชีพเกษตรกรรมน้อยกว่าอาชีพรับจ้าง ซึ่งรวมถึงกรรมกรที่มีฝีมือและไร้ฝีมือ จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้มีอาชีพรับจ้างป่วยเป็นโรคจิตมากที่สุด

Thesis Title Social Classes and Psychoses.
Name Mrs. Supatra Pecharamuni. Department. Social Studies
Academic Year 1974.

ABSTRACT

The major purpose of this study is to find the relationship between social classes and psychoses both in terms of their incidences and kinds, utilizing data from the Psychiatric Census of Sri Thanya Hospital. Attempts are also made to find if there are any differences in the kinds of treatment given to mental patients coming from different social classes. The secondary purpose is to find the relationship between psychoses and various variables; such as, age, sex, domicile, marital status, economic status, occupations and education levels of patients.

Economic statuses, education and occupation are used as indicators for identifying social classes. Those with stable economic status, high education and stable occupations are considered to be in the higher class. On the contrary, those with unstable economic status, low education and unstable occupations are considered to belong to the lower class. In this study, social classes are conceived to consist of 3 levels : high, middle and low level.

The main purpose of this study is to find out whether social classes has any relationship with the incidences, kinds of psychosis and kinds of treatment received by the patients.

The findings may be listed as follows : -

1. Social classes are significantly related to the incidences of psychosis. Those in the lower middle class with unstable economic status, primary education and unstable occupations has highest rate of mental illness.

2. Social classes are related to the kinds of psychoses. It is found from this study, that Thai people have been mostly effected by a kind of psychoses called Schizophrenia, and the highest rate is found among the lower middle class.

3. Social classes are not related to the kinds of treatment. Patients from different classes receive the same kinds of treatment. No significant differences are found.

4. The incidences of psychoses are related to these variables, i.e.,

- a. Sex : Males are more susceptible to psychoses than females.
- b. Age : Those in the age group between 35 - 39. have the highest rate of psychosis.
- c. Marital status : The highest rate is among the singles.
- d. Domicile : Residents in Bangkok areas have a higher rate of psychosis than those in other areas.

- e. Education : The highest rate is among those with primary education
- f. Economic status : Those with unstable economic status have a higher rate of psychosis than those with stable economic status.
- g. Occupation : It is found that the highest rate is among agriculturists. However, this rate (24.5 percent) is still much lower than 80, the approximate proportion of the agriculturists in the total population. On the other hand, the non-agricultural workers, both unskilled and skilled, have a rate of psychoses much higher than their proportion in the total population (20.5 : 15). Therefore we can say with some confidence that the non-agricultural worker have a higher rate of psychosis than agriculturists.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหลายท่าน ผู้วิจัยจึงขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ. ที่นี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง ในการวางโครงการกำหนดเรื่อง ให้คำแนะนำระเบียบวิธีวิจัย ให้คำปรึกษาและช่วยแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนทำให้เวลาและใจกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ทั้งแต่ตนควยดีตลอดมาในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ให้ทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในชั้นเรียนทุกท่าน

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ คันชเสวี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ อาภาภิรม แห่งภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนายแพทย์สงัน สุวรรณเลิศ แห่งโรงพยาบาลศรีธัญญาที่ให้ความสนับสนุน เห็นอกเห็นใจ และให้กำลังใจตั้งแต่ตนควยดีตลอดมาจนสำเร็จ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือด้วยดีจาก คุณดัดดา ศรีธรรมมา หัวหน้าแผนกสถิติ คุณเพ็ญประภา ปัทมโกมล คุณลัดดาวัลย์ ขวัญสง นักสังคมสงเคราะห์แห่งโรงพยาบาลศรีธัญญา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน

ในด้านการพิมพ์ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก คุณสอาด พักแพง ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ โดยผ่านการอนุมัติจากศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล คณบดี คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายแพทย์สงัน สุวรรณเลิศ ซึ่งกรุณาเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย

ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน และท่านทั้งหลายที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ณ. โอกาสนี้ควย

สุพิศรา เพชรมุนี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
รายการตารางประกอบ.....	ญ

บท

๑. ความเป็นมาของปัญหาโรคจิตในประเทศไทย.....	๑
๒. ประเภทของโรคจิต และการบำบัดรักษา.....	๑๓
๓. ชนชั้นสังคมกับปัญหาโรคจิต.....	๕๑
๔. ชนชั้นในสังคมไทย.....	๖๕
๕. วิธีดำเนินการวิจัย.....	๗๕
๖. ลักษณะของคนไข้โรคจิตในโรงพยาบาลศรีธัญญาและในกลุ่ม ตัวอย่าง.....	๘๓
๗. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๐๘
๘. สรุปและขอเสนอแนะ.....	๑๐๖
บรรณานุกรม.....	๑๕๘
ประวัติการศึกษา.....	๑๖๔

ตารางที่

๑. ก.	สถิติคนไข้ใน วันสิ้นปี ของโรงพยาบาลในสังกัดกองสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๑๔ (๓๑ ธันวาคม).....	๑๐
ข.	สถิติคนไข้รับทั้งสิ้น ชาย หญิง ของโรงพยาบาลในสังกัด กองสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๑๕.....	๑๑
๒.	คนไข้ในจำแนกตามการวินิจฉัยโรคทางจิตเวชศาสตร์และเพศ.....	๔๔
๓.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต และอายุ.....	๔๖
๔.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและเชื้อชาติ.....	๔๗
๕.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและศาสนา.....	๔๘
๖.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต, สถานภาพการสมรส และเพศ.....	๕๐
๗.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต, และฐานะเศรษฐกิจ..	๕๒
๘.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและการศึกษา.....	๕๔
๙.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและอาชีพ.....	๕๖
๑๐.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและวิธีที่มาสู่โรงพยาบาล	๕๗
๑๑.	คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต และถิ่นที่อยู่อาศัย.....	๕๘
๑๒.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามเพศ.....	๑๐๐
๑๓.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	๑๐๐
๑๔.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามถิ่นที่อยู่.....	๑๐๑
๑๕.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามอายุ.....	๑๐๒
๑๖.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามเชื้อชาติ.....	๑๐๓
๑๗.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามการนับถือศาสนา.....	๑๐๔
๑๘.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามระดับการศึกษา.....	๑๐๔
๑๙.	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามอาชีพ.....	๑๐๕

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๒๐. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามฐานะเศรษฐกิจ.....	๑๐๖
๒๑. อัตราส่วนร้อยละของคนไข้จำหน่ายจำแนกตามวิธีที่มาสู่โรงพยาบาล.....	๑๐๗
๒๒. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามถิ่นที่อยู่และประเภทของโรคจิต.....	๑๐๘
๒๓. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำแนกตามเพศ และประเภทโรคจิต.....	๑๑๒
๒๔. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามสถานภาพสมรส เพศ และประเภทโรคจิต.....	๑๑๔
๒๕. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามอายุและประเภทโรคจิต..	๑๒๐
๒๖. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามฐานะเศรษฐกิจและประเภทโรคจิต.....	๑๒๔
๒๗. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามการศึกษาและประเภทโรคจิต.....	๑๓๒
๒๘. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและประเภทโรคจิต.....	๑๓๕
๒๙. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามอาชีพ และประเภทโรคจิต	๑๓๘
๓๐. อัตราส่วนร้อยละจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และประเภทของโรคจิต.....	๑๔๒
๓๑. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษา และประเภทของโรคจิต.....	๑๔๕
๓๒. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและประเภทของโรคจิต.....	๑๔๘
๓๓. อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามชนิดของการนำมัตริรักษา และฐานะทางเศรษฐกิจ.....	๑๕๓